

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

ו.

עין משפט
נר מצוה

בד א מיי פ"ד מהל'
מוקד ממוקד הלכה ח
סמך עשין פט טו"ע ח"מ
ס"י תיח סעיף ב:
בד ב ג מיי פ"ג
מהלכות מוקד ממוקד
הלכה ז ג סמך עשין ע
טו"ע ח"מ ס"י תיח סעיף
א:
בד ד מיי שם טור ש"ע
שם סעיף ג:
בד ה מיי שם הלכה יג
סמך שם טו"ע ח"מ
ס"י תיח סעיף ב:

לאסוי יחידה נירו. שאם ליחידה האם חרישמו של חצירו או סכסכה אבניו חייב. באבנים שייך לשון סכסוך שלא נשפרו לגמרי אלא סכסכה ודבקה האם בהן וסכסכה מעט כדלמרינן (חולין דף פ' ז):

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לאתויי יחידה נירו וסכסכה אבניו: הצד השווה שבהן: לאתויי מאי אמר אביי בלאתויי אבנו סכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו היכי דמי אי בהדי דקא אולי קא מוקי היינו אש מאי שנא אש דכח אחר מעורב בו וממונך ושמירתו עליך הני נמי כח אחר מעורב בהן וממונך ושמירתו עליך ואלא בתר דנייחי אי דאפקרינהו בין לרב בין לשמואל היינו בור מאי שנא בור שכן תחילת עשייתו לנזק וממונך ושמירתו עליך הני נמי תחילת עשייתו לנזק וממונך ושמירתו עליך אלא דלא אפקרינהו לשמואל (דאמר יבולם מבורו למדנו היינו בור לעולם דאפקרינהו ולא דמו לבור מה לבור שכן אין כח אחר מעורב בו תאמר בהני שכח אחר מעורב בהן אש תוכיה מה לאש שכן דרכו לילך ולהזיק בור תוכיה וחזר הדין רבא אמר לאתויי יבולם המתגלגל ברגלי אדם וברגלי בהמה ה"ד אי דאפקרינהו בין לרב בין לשמואל היינו בור מאי שנא בור שכן תחילת עשייתו לנזק ושמירתו עליך הני נמי תחילת עשייתו לנזק ושמירתו עליך אלא דלא אפקרינהו לשמואל דאמר בורו למדנו היינו בור לעולם דאפקרינהו ולא דמי לבור שכן אין מעשיו גרמו לו שור יוכיה מה לשור שאין מעשיו גרמו לו שור יוכיה מה לשור שכן דרכו לילך ולהזיק בור תוכיה וחזר הדין לא ראי זה כראי זה רב אדא בר אבהו אמר לאתויי הא דתניא (יבולם אלו שאמרו פותקין ביבותיהן וגורפין מערותיהן בימות החמה אין להם רשות בימות הגשמים יש להם רשות אע"פ שברשות אם הזיקו חייבים לשלם היכי דמי אי בהדי דקאולי מוקי כחו הוא אלא בתר דנייח היכי דמי אי דאפקרינהו בין לרב בין לשמואל היינו בור מ"ש בור דתחילת עשייתו לנזק וממונך ושמירתו עליך הני נמי תחילת עשייתו לנזק וממונך ושמירתו עליך אלא דלא אפקרינהו לשמואל דאמר בורו למדנו היינו בור לעולם דאפקרינהו ולא דמי לבור מה לבור שכן שלא ברשות תאמר בהני דברשות שור

תוס' ד"ה מה לבור שכן שלא ברשות דאפי' עשאו ברשות ע"י לקמן כח ע"כ מוס' ד"ה ח"מ:

גליון הש"ס

מוסף רש"י

כולם מבורר לדמנו. כל תקלה נזק הוא ואפי' דלא הפקיר (וע"ז ג). כל אלו שאמרו. חכמים מותקין לקבלת כה"ק, ואלו שן פותקין ביבותיהן. לקבל שופקין שכן כה"ק, כיצ' ציור המקלה שופקין של מי משמים הימית לרה"ר (לקמן ז).

רבינו חננאל

לאיתויי יחידה נירו וסכסכה אבניו. פוס' הצד השווה שבהן כו'. לאיתויי מאי אביי לאיתויי אבנו וסכסכו ומשאו שהניחן בראש הגג ונפלו ברוח מצויה והזיקו בתר דנייחי. אבל בהדי דקאולי נזק לא איצטרכא ליה דהיינו אש אלא אפי' בתר דנייחי. רבא אמר לאיתויי בור המתגלגל כו'. רב אדא בר אבהו אמ' לאיתויי הא דתניא כל אלו שאמרו פותקין ביבותיהן וגורפין מערותיהן בימות החמה אין להן רשות, בימות הגשמים אע"פ שיש להן רשות אם הזיקו חייב לשלם. ומקום חלוקת רב ושמואל כבר פירשנוהו למעלה.

זימון החמה אין להם רשות. מפני שהרחוב נאה והוא מקלקלו אצל זימון הגשמים שהרחובות מלוכלכות יש להן רשות: ואע"פ שגרשות: ז"ד משליכין אם הזיקו חייבין: כחו הוא. והיינו אדם ומנא ליה צממתינן: שור

תנא שור לגרלו היכי קאמר שור יוכיה דברשות חייב והא רגל לא מייחיד אלא ברשות הניזק וס' אין לו רשות וי"ל כגון שהלך כה"ק והזיק כה"ק דחייב כדלמרינן לקמן (דף ע"ב): (ש"ך לע"ז) ה"ג הברות והאיך שנפלו לרשות הרבים והזיקו פהור מלשלא. וכן כתבו בספרים של רש"י וכן בספר רב אלפס וכן עיקר אבל אותם דכתבו כה"ק חייב לשלם לא נהירא דמיון דשלא דהיזיק חייב לא יתכן להקל עליו לפוטרו ממה שמהירין אותו לקון ולסמור: אי דאפקרינהו בין לרב בין לשמואל היינו בור. וא"ת והא משמע לקמן בהמניח (דף כט). דלכ"ע המפקיר נזקו לאחר נפילה אונס דפטור והא נמי אונס הוא דצננין ונטיעה שעשה לא פשע כלום וי"ל כיון שהזיקו לקון ולסמור שלא זיקו ועבר הזמן היו פושע והיו כמפקיר ונכסיו לאחר נפילה פשיעה:

היינו בור. לכאורה נראה דמיייר כשהזיקו כותל ואילן בשעת נפילה גופה ואפי' מדמה ליה לבור מדלא קאמר הכא אי כהדי דקאולי ממוקד היינו אש ועוד דאי דהזיק דלאחר נפילה מיייר אמאי פטור מלשלם הלא כיון שנפלו מיד היה לו לסלקן ועוד דלכ"ע לא היה ליה למימני לקון ולסמור אלא נתנו לו זמן לפנותו ולסלקו כיון דהזיקו דלאחר נפילה איירי אע"ג דבור אין הולך להזיק ואלו הולכים ומזיקין יש לנו ללמדם מבור דעדיף הוה דידהו שהולכים ומזיקין מבור שאינו הולך ומזיק אלא מזיק במקומו ונראה דהזיק דלאחר נפילה נמי

דלא היו דומיא דאדם דשלא דשלא כוונה ליכא כופר ושלשים של עבד כדאי' בשילהי שור שנגח ד' וה' (לקמן ד' מג): מה לבור שכן שרא ברשות. דאפילו עשאו ברשות ואח"כ הפקיר כיון שהפקיר היינו שלא ברשות: תאמר בהני דברשות שור יוכיה. וא"ת למד' דלזות אדם חייב האי ד' דברים היינו נזק כער ורפוי וצבת אצל צושת אין חייב עד שיתכוון כדלמור בהסובל (לקמן ד' פו). ולא היו כדאדעה דברים דלעיל דהתם לא חשיב נזק והא דלמור (לקמן ג): לענין כופר ושלשים של עבד שור חייב ז"ל דהיינו דוקא כוונה אע"ג

דלא היו דומיא דאדם דשלא דשלא כוונה ליכא כופר ושלשים של עבד כדאי' בשילהי שור שנגח ד' וה' (לקמן ד' מג): מה לבור שכן שרא ברשות. דאפילו עשאו ברשות ואח"כ הפקיר כיון שהפקיר היינו שלא ברשות: תאמר בהני דברשות שור יוכיה. וא"ת למד' דלזות אדם חייב האי ד' דברים היינו נזק כער ורפוי וצבת אצל צושת אין חייב עד שיתכוון כדלמור בהסובל (לקמן ד' פו). ולא היו כדאדעה דברים דלעיל דהתם לא חשיב נזק והא דלמור (לקמן ג): לענין כופר ושלשים של עבד שור חייב ז"ל דהיינו דוקא כוונה אע"ג